

10. december 2018

Høringsvar til Miljøvurdering af nordvestlig rute for Nord Stream 2

NOAHs Energi og Klimaretfærdighedsgruppe takker for muligheden for at indsende et høringssvar til miljøvurderingen af nordvestlig rute for Nord Stream 2 (NSP2).

Den nordvestlige rute er værst

Den nordvestlige rute er foreslået, fordi det danske myndigheder har været længe om at behandle den tidligere ansøgning om en rute, som følger Nord Stream 1-ruten. Miljøkonsekvensvurderingen lægger ikke skjul på, at den oprindelige rute er at foretrække frem for den nye rute. Det skyldes, at sidstnævnte vil medføre større belastning for fiskeriet, for den maritime fysiske planlægning og for det biologiske miljø end den oprindelige rute. Desuden vil interventionsarbejdet blive større, og et ekstra Natura 2000-område skal passeres, hvis den nye rute vælges i stedet for den oprindelige. Energistyrelsen bør på den baggrund meddele, at ansøger har værsgo at vente på en afgørelse om den oprindelige ansøgning.

Nul-udledning er urealistisk

Miljøkonsekvensrapportren hævder på side 299 nederst, at der ikke vil være udledning af metan under drift af NSP2. Ifølge rapporten vil røret dermed ikke lække gas overhovedet, og der vil være absolut ingen tab af gas fra de ca. 174 km rør, som går igennem dansk farvand, i hele driftsperioden - medmindre der sker et uheld.

Vi har rådført os hos flere eksperter. For eksempel skriver professor Robert W. Howarth fra Cornell University, USA, i en mail til os: "Læk af metangas fra rørledninger er meget almindelig, især fra rørledninger, som er ældre end 20 til 30 år. Jeg tror ikke på, at nogen med sikkerhed kan hævde, at en 50-årig rørledning ikke har oplevet sådanne lækager".¹

Rørledningen vil sjældent eller slet ikke ligge dybere en 90 meter i dansk farvand. På trods af vandtrykket i 90 meters dybde, vil gstrykket i røret være 20 gange større, og gassen vil sive ud ved den mindste utæthed.

Miljøkonsekvensrapportren bør dokumentere, at der ikke vil være udledning af metan under drift af NSP2. Alternativt bør rapporten estimere, hvor stor lækagen forventes at være, og hvad konsekvenserne vil være for miljø og klima, så vi har noget konkret at forholde os til i stedet for en løs påstand, som øjensynligt er grebet ud af den blå luft.

Desuden bør der være løbende kontrol af udledningen af gas i danske farvande.

Når en ny miljøvurdering er gennemført, bør høeringsprocessen gentages.

---

¹ "The leakage of methane gas from pipelines is very common, particularly in pipelines that are older than 20 to 30 years. I do not believe that anyone can with confidence assert that a 50-old pipeline has not experienced such leaks."

Rapporten sætter sig op mod politisk besluttede mål

Miljøkonsekvensrapporten vurderer, at det er urealistisk, at EU opfylder sine klimamål for 2050, men indrømmer, at en opfyldelse vil betyde, at rørledningens kapacitet da vil være underbenyttet, og at den miljømæssige intervention som følge af anlægget, vil have været unødvendig. EU's klimamål for 2050 er at reducere udledningen af klimagasser med 80-95 procent i forhold til 1990. Uanset om målet effektueres ved 80 eller 95 procent (eller 100 procent som diskuteres for øjeblikket i forbindelse med Europa-Kommissionens udspil til EU's langsigtede lavemissionsstrategi), vil muligheden for at bruge gas i energiforsyningen i 2050 være begrænset. I lyset af Parisaftalen og de stadig forværrede udsigter for at bremse klimaforandringerne bør man planlægge efter løbende skærpelse og præcisering af målet og en stedse forstærket indsats for at indføre stadig mere vidtgående initiativer. Yderligere stramninger kan forventes for perioden efter 2050.

Dertil kommer, at premissen for at beregne klimaeffekten fra gas ofte er misvisende. Med et gastryk i NS2, som er 30 gange større end i en hårdtpumpet cykelslange, vil der ske udsivning ved den mindste utæthed. Der vil således ske små udsivninger fra røret, kompressorer, målerstationer, regulatorer og blokventiler mm.

Ifølge det Internationale Energiagentur vil gasen have en ligeså stor klimapåvirkning som kul, hvis tre procent af gassen lækker i distributionssystemet. Rapporten *Smoke and mirrors*² fra januar 2018 viser, at lækager fra lange gasinfrastruktur over lange afstande kan være betydelig.

Projektet gør det sværere at opfylde politiske mål

I forbindelse med at NS2 bliver en underskudsforretning, hvis EU's klimamål håndhæves, står der i miljøvurderingen: "Da projektet er privat finansieret, vil omkostningerne for dette strandede aktiv blive båret af de involverede selskaber". Men ressourcetilførsel og klimabelastningen ved at producere og bygge rørsystemet er uafhængigt af, hvem der står bag investeringen.

Hvis rørledningen bygges, vil det være med til at selvopfylde profetien om, at det er vanskeligt at nå EU's klimamål, fordi en så stor privat investering i fossile energiløsninger vil kunne være en hæmsko for, at der fortsat er det nødvendige politiske flertal for at sikre, at EU's 2050-klimamål opfyldes.

0-alternativ gør det nemmere at opfylde politiske mål

Ifølge rapporten vil der ikke være nogen miljømæssige eller sociale virkninger, hverken negative eller positive, hvis NSP2 ikke anlægges. Dog skriver rapporten, at en gennemførelse af projektet kan medføre positive påvirkninger i forbindelse med visse socioøkonomiske aspekter i Østersølandene. Disse positive socioøkonomiske konsekvenser, f.eks. en stigning i beskæftigelsen og andre indtægter, vil ikke ske, hvis projektet ikke gennemføres. Denne påstand underbygges ikke yderligere i rapporten. Hvis miljøvurderingen havde været bedre balanceret, ville den have beskrevet, hvordan 0-alternativet vil gøre det nemmere at opfylde de politisk fastsatte klimamål for EU, og at penge kun kan bruges én gang, så 0-alternativet vil sikre flere midler til vedvarende energiløsninger, samt gøre det mere attraktivt at investere i sådanne løsninger. Desuden burde rapporten have beskrevet de fremtidige negative socioøkonomiske konsekvenser ved at fortsætte afhængigheden af fossile brændstoffer frem til 2070.

---

² <https://bankwatch.org/wp-content/uploads/2018/02/smoke-mirrors-SGC.pdf>

Manglende analyse af klimamål-scenarie

Gazprom, som står for projektet, og de øvrige fem energiselskaber, som har forpligtiget sig til at bidrage med langtidsfinansiering, er alle vestlige selskaber, der baserer deres kerneforretning på fossile brændsler. Der er derfor risiko for, at et, flere eller alle går konkurs, hvis EU's nuværende klimamål for 2050 gennemføres. Risikoen øges, hvis/når EU i perioden frem til 2050 skærper sine nuværende klimamål. Desuden øges risikoen yderligere efter 2050, hvor det er sandsynligt med mere ambitiøse klimamål. Miljøvurderingsrapporten burde analysere mulige konsekvenser for et sådan scenarie. Hvem skal rydde op efter projektet, hvis det lukker før tid, og selskaberne har underskud eller er gået konkurs?

På vegne af NOAH's Energi- og Klimaretfærdighedsgruppe,

Jacob Sørensen